

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **D. B.** ,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 28 maja 2026 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w Wadowicach,
zawartego w postanowieniu z dnia 17 kwietnia 2026 r., II K 1/26,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2026 r., II K 1/26, Sąd Rejonowy w Wadowicach wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Uzasadniając wniosek Sąd Rejonowy wskazał, że przedmiotowa sprawa została już raz przekazana przez Sąd Najwyższy w trybie art. 37 k.p.k. z Sądu Rejonowego w Chrzanowie do Sądu Rejonowego w Wadowicach, z uwagi na fakt, że pokrzywdzonymi w tej sprawie są określani sędziowie Sądu Rejonowego w Chrzanowie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2025 r., III KO 184/25).

Sąd Rejonowy w Wadowicach podkreślił, że aktualnie zaistniały inne okoliczności uzasadniające ponowne rozpoznanie sprawy. Podniósł, że oskarżony

podważa możliwość orzekania w tej sprawie przez wyznaczonego do jej rozpoznania asesora sądowego, z uwagi na posiadany przez niego status „ucznia na sędziego” . Jednocześnie podkreślił, że w ocenie oskarżonego powiązania pokrzywdzonych w tej sprawie z innymi sędziami, jak również pomiędzy sędziami okręgu krakowskiego, uniemożliwiają rozpoznanie sprawy bez urągania bezstronności, obiektywizmowi i rzetelności procesu. Sąd Rejonowy wyraził obawę, że każde rozstrzygnięcie wydane przez którykolwiek sąd okręgu krakowskiego będzie przez oskarżonego kwestionowane.

Sąd Rejonowy zaznaczył, że oskarżony składał wniosek o wyłączenie sędziego referenta, który nie został uwzględniony (postanowienie k. 117 akt głównych).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie jest zasadny i nie zasługiwał na uwzględnienie.

Odstąpienie od zasady rozpoznawania sprawy przez sąd właściwy miejscowo może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, że pozostawienie konkretnej sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Takich okoliczności uzasadniających skorzystanie z instytucji z art. 37 k.p.k. Sąd wnioskujący nie wykazał.

Nie ulega wątpliwości, że zainicjowanie procedury zmiany właściwości miejscowej sądu w trybie art. 37 k.p.k. nastąpiło na skutek inicjatywy oskarżonego (jego pisma – k. 106 i k. 120 akt głównych). Sąd Rejonowy wywiódł ze stanowiska oskarżonego, że obiektywne i bezstronne rozpoznanie sprawy nie jest możliwe w żadnym sądzie okręgu krakowskiego. Nie można się z takim stanowiskiem zgodzić. Kolejna zmiana właściwości miejscowej w tej sprawie byłaby w rzeczywistości podyktowana stanowiskiem strony procesowej i jej nieuzasadnionymi twierdzeniami co do braku możliwości bezstronnego i obiektywnego rozpoznania sprawy w sądzie do tego wyznaczonym. Instytucja z art. 37 k.p.k. nie może prowadzić do zmiany właściwości miejscowej sądu z uwagi na wolę jednej ze stron procesu. Co więcej, w tej sprawie wyrazem braku obawy o możliwość rozpoznania sprawy w sądzie

właściwym i w składzie do tego wyznaczonym jest postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku o wyłączenie sędziego referenta – ASR X.Y..

Jak trafnie podnosi się w orzecznictwie, podstawy do przekazania sprawy nie mogą stanowić subiektywne odczucia stron dotyczące oceny bezstronności sądu, zwłaszcza gdy do tego sprowadzają się ich procesowe stanowiska, skutkujące następnie skierowaniem wniosku do Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2025 r., IV KO 32/25). Jakakolwiek „aktywność” procesowa strony postępowania, przejawiająca się nieraz w instrumentalnym wykorzystywaniu przysługujących jej uprawnień, a zatem podejmowaniu czynności mających wyłącznie na celu odsunięcie od orzekania konkretnego sędziego lub zmianę sądu właściwego, nie może jednak uzasadniać ani wyłączenia sędziego, ani przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2025 r., III KO 21/25).

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[a.ł.]